

ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМ КАПІТАЛОМ ЯК ФАКТОРА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Розуміння того, як концепція соціального капіталу досліджується та розвивається в бухгалтерському обліку є слабким. До сьогодні не має єдиної думки щодо того, що таке соціальний капітал або як це слід розуміти. Однак очевидно, що соціальний капітал виходить за межі організаційних меж, оскільки він спирається на внутрішньоорганізаційні та міжорганізаційні мережі/відносини та здатність менеджерів, працівників, інвесторів отримувати вигоду від членства в соціальних мережах, наприклад, через привілейований доступ до інформації. Таким чином, соціальний капітал наголошує на зв'язках і відносинах, замість того, щоб зосереджуватися виключно на суб'єктах та їхніх діях. Враховуючи підвищений інтерес останнім часом до цінності соціальних мереж і взаємозв'язку між цими соціальними зв'язками та обліком, є потреба в розумінні, як соціальний капітал використовується та концептуалізується в бухгалтерському обліку.

Економічний розвиток викликає збільшення вартості нематеріальних активів для соціально-економічного розвитку. Стійке економічне зростання залежить від соціального капіталу та його складових: рівня довіри до суспільства, наявності неформальних соціальних груп, що формують мережу, та наявності правил, що регулюють відносини. Оцінка резервів соціального капіталу допомагає виявити економічний розвиток, конкурентоспроможність та управління якістю.

Вплив на формування соціального капіталу має кілька факторів. На кожному рівні регулювання ці фактори є особливими, насправді для кожного суб'єкта господарювання вони впливають по-різному. Незважаючи на значну увагу, що приділяється вивченню соціального капіталу, проблема визначення факторів, що впливають на соціальний капітал, залишається невирішеною. Для оцінки соціального капіталу слід використовувати інтегральний показник, який би враховував його специфіку. Рейтинг добробуту у світі, який складається «Legatum Institute», пропонує свій кількісний вимір – індекс соціального капіталу, який є одним із елементів ранжування «Індексу добробуту» [1]. До складових Індексу належить соціальний капітал, який вимірюється через: стійкість особистих та соціальних відносин, інституційну довіру, соціальні норми та громадську участь.

Інституційна довіра та стійкість відносин є чи не найважливішими елементами індексу соціального капіталу, які мають значний вплив на економіку. Повага веде до співпраці та допомоги. Найважливішими є міжособистісна повага, оскільки вона є основою для формування поваги в суспільстві. У свою чергу, рівень довіри до суспільства може бути вимірний рівнем довіри населення до уряду, оскільки уряд обирається громадянами. Таким чином, існує взаємозалежність, коли зниження поваги до влади зменшує повагу між громадянами. Україна займає низьке місце в рейтингу довіри населення до влади. Незважаючи на позитивну тенденцію змін протягом останніх років, загальний рівень довіри вкрай низький.

Потенціал та процеси економічної мережі в постіндустріальній економіці безпосередньо залежать від довіри як на макро-, так і на мікрорівні. Цілеспрямована діяльність щодо формування та розвитку довіри дозволяє використовувати соціальний капітал для підвищення ефективності та конкурентоспроможності як окремих підприємств, так і всієї економічної системи.

На основі розгляду різних аспектів соціального капіталу та різних підходів до його визначення можна зробити наступні висновки:

- соціальний капітал визнається ключовим елементом суспільних відносин і грає важливу роль у формуванні громадянської свідомості та ефективності суспільних структур;
- довіра грає важливу роль у формуванні соціального капіталу, як важливий елемент узагальненої довіри громадян, що формується в соціальних мережах та взаємодії громадян. Це підкреслює важливість підтримки та зміцнення довіри у суспільстві;
- підходи, що базуються на аналізі соціальних мереж, вказують на важливість вивчення взаємодії та комунікації між громадянами та між організаціями як складової соціального капіталу;
- інституційний підхід визнає соціальний капітал як інститут, що базується на соціальних нормах та правилах гри в суспільстві. Цей підхід вказує на важливість розуміння соціального капіталу як суспільного блага, яке використовується для легітимних обмінів у суспільстві;

Зазначені висновки підкреслюють важливість розуміння та вивчення соціального капіталу як складної та багатогранної концепції, що впливає на різні аспекти суспільства та економіки. Для подальших досліджень важливо враховувати різноманітні підходи до аналізу соціального капіталу та можливі варіанти його відображення в бухгалтерському обліку та звітності.

Список використаних джерел:

The Legatum Prosperity Index, 2023. URL: <https://www.prosperity.com/rankings>.